

ZAKON O NOTARIMA FEDERACIJE Bosne i Hercegovine

I – TEMELJNE ODREDBE

Članak 1. Cilj zakona

Ovim zakonom uređuju se organizacija, ovlaštenja, način rada, notarski ispit, kao i druga pitanja od značaja za rad notara na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija)

Članak 2. Javna služba

Služba notara je javna služba koju obavljaju notari, koji su samostalni i neovinski nositelji te službe.

Članak 3. Obavljanje službe

Notar obavlja službu notara profesionalno i isključivo kao zanimanje tijekom vremena za koje je imenovan, sukladno ovom zakonu i propisima donesenim na temelju ovog zakona. Notar može svoju službu vršiti do navršanih 70 godina života, ukoliko ne nastupe razlozi za prijevremeni prestanak službe prema članku 31. stavak 1. točka 1. i 3. do 6. ili za razrješenje prema članku 32. ovog zakona.

Članak 4. Dokazna snaga notarskih isprava

Notarske isprave su sve isprave notara, koje on sačini na temelju ovog zakona, a u okviru svoje nadležnosti.

Notarske isprave su: isprave nastale notarskom obradom, notarske ovjere i notarske potvrde. Notarske isprave su javne isprave i važe kod svih organa vlasti, pravnih osoba i drugih institucija neovisno od toga od kojeg su notara izdate.

Notarski obrađene isprave, koje je notar sačinio u granicama svojih službenih ovlaštenja u propisanoj formi, imaju punu dokaznu snagu javne isprave o izjavama datim pred notarom. Notarske ovjere i potvrde imaju dokaznu snagu javne isprave o činjenicama o kojima se u njima svjedoči.

Dopušteno je dokazivati da je izjava netočno notarski obrađena, odnosno da su posvjedočene činjenice netačne.

II - NOTARSKI ISPIT I ORGANIZACIJA NOTARA

1. Notarski ispit

Članak 5.

Uvjeti za pristup notarskom ispitu

Svaka osoba, koja ispunjava uvjete za obavljanje službe notara iz članka 26. ovog zakona, može kod Federalnog ministarstva pravde (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo) podnijeti zahtjev za pristup polaganju notarskog ispita. U tu svrhu Federalno ministarstvo objavljuje pismeno obavještenje radi prikupljanja zahtjeva kandidata za polaganje notarskog ispita, koje se objavljuje u dnevnim listovima

Po prijemu zahtjeva Federalno ministarstvo utvrđuje da li kandidat ispunjava uvjete za polaganje ispita, o čemu se donosi obavještenje.

Obavještenje kojim se utvrđuje da kandidat ispunjava uvjete za polaganje ispita dostavlja se kandidatu i predsjedniku komisije iz članka 11. ovog zakona, a obavještenje kojim se utvrđuje da kandidat ne ispunjava uvjete dostavlja se samo kandidatu.

Članak 6.

Uvjeti za pristupanje polaganju notarskog ispita

Za vrijeme prijelaznog perioda od osam godina nakon stupanja na snagu ovog zakona, polaganju notarskog ispita može pristupiti osoba, koja je nakon položenog pravosudnog ispita, u smislu članka 26. točka 4. ovog zakona, radila najmanje pet godina na pravnim poslovima, kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stavka 2. ovog članka.

Nakon isteka prijelaznog perioda iz stavka 1. ovog članka, polaganju notarskog ispita može pristupiti samo osoba, koja je najmanje tri godine provela na radu kao notarski pomoćnik u smislu članka 42. stavak 1. ovog zakona.

Članak 7.

Pohađanje pripremnog seminara

Uvjet za pristupanje polaganju notarskog ispita predstavlja i obveza pohađanja pripremnog seminara kandidata, sukladno članku 132. ovog zakona.

Članak 8.

Pismeni i usmeni dio ispita

Notarski ispit se polaže pismeno i usmeno.

Sadržaj usmenog i pismenog dijela ispita mora odgovarati programu seminara iz članka 132. ovog zakona, za pripremu kandidata za polaganje notarskog ispita.

Članak 9.

Predmet pismenog dijela ispita

Pismeni dio ispita sastoji se od tri ispitna zadatka koji se rade po četiri sata. Ispitnim zadacima se provjerava da li su kandidati u stanju sačinjavati notarske isprave u sljedećim pravnim oblastima:

1. obligaciono i stvarno pravo,
2. porodično i nasljedno pravo,
3. privredno pravo, i
4. izvršno pravo.

Članak 10.

Predmet usmenog dijela ispita

Usmeni dio ispita polaže se u jednom danu i to iz sljedećih predmeta:

1. propisi o službi notara,
2. propisi o zemljišno-knjižnom postupku,
3. propisi o upisu pravnih osoba u sudski registar i privredno pravo,
4. nasljedno pravo, porodično pravo, obligaciono i stvarno pravo, ali samo u dijelu u kojem je to od značaja za djelatnost notara, i
5. izvršno pravo.

Članak 11.

Ispitna komisija

Notarski ispit se polaže pred ispitnom komisijom koju imenuje federalni ministar pravde. Članovi komisije se određuju iz reda diplomiranih pravniksa sa položenim pravosudnim ispitom i najmanje 10 godina radnog iskustva i članova pravnih fakulteta, koji u predmetima za koje su imenovani raspolažu naročitim kvalifikacijama. Dopusšteno je i imenovanje inostranih članova koji su stekli određeno iskustvo u obavljanju notarskih poslova u drugim zemljama pod uvjetom da su položili pravosudni ispit u Bosni i Hercegovini i da imaju najmanje 10 godina radnog iskustva.

Komisija se sastoji od predsjednika i četiri člana. Za svakog člana komisije imenuje se zamjenik. Komisija tajnim glasanjem bira predsjednika. Komisija se imenuje na vrijeme od dvije godine. Moguć je ponovni izbor.

Nakon isteka prijelaznog perioda od pet godina najmanje dva člana komisije treba da imaju položen notarski ispit.

Član 12.

Imenovanje ispitne komisije

Rješenjem o imenovanju komisije određuje se koje će predmete ispitivati članovi komisije.

Istim rješenjem imenuje se tajnik komisije iz reda službenika Federalnog ministarstva.

Članovima komisije i tajniku za rad u komisiji pripada primjerena naknada čiju visinu rješenjem utvrđuje federalni ministar pravde.

Administrativno-tehničke i računovodstvene poslove za ispitnu komisiju obavlja Federalno ministarstvo.

Članak 13.

Plan ispita i termin polaganja

Plan ispita i termin polaganja pismenog i usmenog dijela notarskog ispita određuje predsjednik komisije.

Članak 14.

Obavješćavanje o terminu i mjestu polaganja ispita

Kandidat kome je odobreno polaganje ispita mora se o tome izvijestiti najmanje 30 dana prije termina određenog za polaganje pismenog dijela ispita. Ukoliko kandidat pismeno pristane, ovaj rok može biti i kraći.

Notarski ispit polaže se u Federalnom ministarstvu. Izuzetno, predsjednik komisije može odrediti i drugo mjesto za ispit, ako su osigurani svi uvjeti za propisno odvijanje ispita.

Članak 15.

Postupak na pismenom dijelu ispita

Prije početka pismenog dijela ispita, tajnik komisije utvrđuje identitet kandidata koji su pristupili polaganju pismenog dijela notarskog ispita.

Pismenom dijelu ispita mogu prisustvovati samo predsjednik, članovi i tajnik komisije. Mora se osigurati propisno nadgledanje ispita. U tu svrhu predsjednik komisije može uključiti i druge službenike Federalnog ministarstva.

Za vrijeme pisanja pismene radnje kandidati se mogu koristiti samo tekstovima propisa.

Za vrijeme pismenog dijela ispita kandidatima nije dozvoljeno međusobno dogovaranje o predmetima pismene radnje, razgovor sa drugim osobama, niti napuštanje prostorija u kojima se pismeni dio ispita obavlja.

Ukoliko se neki kandidat posluži nedopuštenim pomoćnim sredstvima, bit će isključen sa ispita i smatrat će se da taj kandidat ispit nije položio.

Članak 16.

Ocjenjivanje pismenih radnji

Svaki pismeni ispitni zadatak ocjenjuju dva člana komisije neovisno jedan od drugoga, pri čemu mora učestvovati član komisije koji je dao pismenu radnju. Ispitni zadaci se ocjenjuju anonimno, a u tu svrhu se ocjenjivanje vrši pod brojem koji dodjeljuje Federalno ministarstvo, bez navođenja imena kandidata.

Radovi se ocjenjuju ocjenama odličan (10), vrlo dobar (9), dobar (8), sasvim zadovoljava (7), zadovoljava (6) i nije položio (5), pri čemu se kao pojedinačne ocjene mogu davati samo pune ocjene. U slučaju različitog ocjenjivanja izračunava se prosječna ocjena do dvije decimale (npr. 7,50).

Kandidat kod koga najmanje dva pismena zadatka nisu ocijenjena kao "položio", smatra se da nije položio cijeli ispit i isključuje se sa ostalog dijela ispita.

Članak 17.

Poziv na usmeni dio ispita

Usmeni dio ispita polaže se pred članovima komisije u pravilu 60 dana nakon završenog pismenog dijela ispita.

Kandidatima će se zajedno sa pozivom na usmeni dio ispita saopćiti rezultati pismenog dijela ispita. Poziv za usmeni dio ispita treba uslijediti najkasnije 30 dana prije polaganja usmenog dijela ispita.

Odredbe članka 14. stavak 2. ovog zakona odgovarajuće se primjenjuju i kod polaganja usmenog dijela ispita.

Članak 18.

Postupak na usmenom dijelu ispita

Na usmenom dijelu ispita redosljed ispitivanja pet predmeta iz članka 10. ovog zakona, utvrđuje predsjednik komisije.

Usmeni dio ispita ukupno ne treba trajati duže od četiri sata sa pauzom od sat vremena, pri čemu se najviše pet kandidata može ispitivati istovremeno.

Usmeni dio ispita je javan. Predsjednik komisije može udaljiti slušatelje koji svojim ponašanjem ometaju ispitivanje, kao i slušatelje koji se u prostoriji u kojoj se obavlja ispitivanje ne mogu smjestiti na način da ne ometaju ispitivanje.

Članak 19.

Ocjenjivanje uspjeha na usmenom dijelu ispita i zaključna ocjena

Svaki od pet predmeta ispita ocjenjuju svi članovi komisije po završetku pojedinog predmeta ispita ocjenom prema skali i postupku iz članka 16. stavak 2. ovog zakona, a zatim se kao rezultat usmenog dijela ispita izračunava prosječna vrijednost pojedinačnih ocjena sa maksimalno dvije decimale.

Po završetku polaganja usmenog dijela ispita formira se završna ocjena sa maksimalno dvije decimale iz pojedinačnih rezultata pojedinih predmeta, koji se sabiraju i dijele sa pet. Rezultat usmenog dijela ispita sabira se sa rezultatom pismenog dijela ispita i dijeli sa dva. Ispit je položen ako zaključna ocjena iznosi najmanje šest (6) pod uvjetom da su sve pojedinačne ocjene usmenog dijela ispita ocijenjenje najmanje šest (6).

Komisija saopćava zaključnu ocjenu kandidatu usmeno po završetku polaganja usmenog dijela ispita nakon što postupi prema stavku 2. ovog članka.

Članak 20.

Izostanak sa ispita

Ako kandidat ne pristupi polaganju ispita ili prije početka ispita izjavi da odustaje od polaganja, smatra se da ispit nije ni polagao.

Članak 21.

Prekid ispita

Započeti ispit (pismeni ili usmeni dio) može se prekinuti ako je kandidat zbog bolesti, saobraćajnog udesa ili smrtnog slučaja člana uže obitelji spriječen nastaviti polaganje ispita. O nastavljanju polaganja ispita odlučuje komisija, o čemu se sačinjava službena zabilješka u zapisniku.

Zahtjev za nastavak ispita može se podnijeti u roku od osam dana od dana kada je kandidat polagao ili trebao polagati pismeni odnosno usmeni dio ispita.

Nakon isteka roka od 60 dana od dana kada je kandidat ispit prekinuo, ispit se ne može nastaviti.

Članak 22.

Zapisnik

Za vrijeme polaganja pismenog i usmenog dijela ispita, tajnik komisije vodi odvojeni zapisnik. U zapisnik se upisuju osobni podaci kandidata, sastav ispitne komisije, dužina trajanja pisanja pismene radnje uz naznaku vremena predaje radnje, ocjena komisije i druge napomene.

Zapisnik potpisuju predsjednik i članovi komisije koji su kandidata ispitivali, te tajnik komisije.

Svaki kandidat ima pravo zahtijevati da mu se omogući uvid u zapisnik, kao i ocjene njegovih pismenih radnji, a komisija je dužna omogućiti taj uvid.

Članak 23.
Ponavljanje ispita

Kandidat koji nije položio ispit može ponovo polagati taj ispit nakon isteka roka od šest mjeseci od dana polaganja ispita.

Članak 24.
Uvjerenje

O položenom notarskom ispitu izdaje se uvjerenje u roku od 30 dana od dana položenog ispita uz navođenje zaključne ocjene. Obrazac uvjerenja propisuje federalni ministar pravde.

Članak 25.
Evidencija o ispitima

U Federalnom ministarstvu vodi se evidencija osoba koje su položile ispit, a vodi se i evidencija kandidata koji nisu položili notarski ispit. Oblik i sadržaj, kao i način vođenja knjige evidencije propisuje federalni ministar pravde. Knjiga evidencije mora biti uvezana, a stranice moraju biti označene rednim brojevima. Ovjeru knjige vrši federalni ministar pravde. Knjige evidencije čuvaju se trajno.

2. Uvjeti i postupak izbora notara, prestanak službe i udaljenje notara iz službe

Članak 26.
Uvjeti za obavljanje službe notara

Za notara može biti imenovano samo osoba koja kumulativno ispunjava sljedeće uvjete:

1. da je državljanin Bosne i Hercegovine,
2. da ima poslovnu sposobnost i ispunjava opće zdravstvene uvjete kao službenik organa uprave,
3. da je diplomirala na pravnom fakultetu u Bosni i Hercegovini ili prije 06.04.1992. godine na pravnom fakultetu u bivšoj Jugoslaviji. Ukoliko je diploma stečena na pravnom fakultetu u nekoj drugoj državi, ovaj uvjet se stiče nakon nostrifikacije diplome od nadležnog organa,
4. da je položila pravosudni ispit u Bosni i Hercegovini ili prije 06.04.1992. godine u bivšoj Jugoslaviji. Ukoliko je pravosudni ispit položen u nekoj drugoj državi, ovaj uvjet se stiče nakon priznavanja tog ispita od strane Federalnog ministarstva,
5. da nije osuđivana na kaznu zatvora za kaznena djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, protiv službene ili druge dužnosti ili za drugo kazneno djelo izvršeno s umišljajem, koje u vrijeme imenovanja još nije brisano iz kaznene evidencije koju vodi nadležni organ,
6. da nije član neke političke partije, i
7. da ima položen notarski ispit.

Članak 27.

Službeno sjedište notara i broj notara

Na prijedlog rukovoditelja kantonalnog organa uprave nadležnog za poslove uprave i pravosuđa (u daljnjem tekstu: kantonalni organ za upravu), vlada kantona određuje broj potrebnih notara za područje kantona, kao i njihovo službeno sjedište.

Službeno sjedište notara je općina ili grad koje odredi vlada kantona.

Nakon formiranja Notarske komore Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Notarska komora), prilikom određivanja broja notarskih mjesta, kao i prilikom utvrđivanja službenih sjedišta pribavlja se mišljenje i Notarske komore.

Broj notara određuje se prema broju stanovnika koji žive na području kantona, pri čemu se po pravilu na 20.000 stanovnika treba otvoriti jedno notarsko mjesto, uzimajući u obzir i godišnji broj isprava koje se notarski obrade.

Dvije ili tri općine koje imaju manji broj stanovnika od broja koji je utvrđen u stavku 4. ovog članka, mogu imati jednog notara.

Članak 28.

Konkurs za izbor notara

Izbor notara vrši se konkursom.

Konkurs organizuje i provodi kantonalni organ za upravu.

Konkurs mora da sadrži pored općih uvjeta za izbor notara predviđenih ovim zakonom i sljedeće podatke: rok podnošenja prijave, rok obavještanja kandidata o rezultatu konkursa, kao i službeno sjedište za koje se vrši izbor notara.

Rok za podnošenje prijave na konkurs iznosi 30 dana od posljednjeg objavljivanja konkursa prema stavku 5. ovog članka.

Konkurs se obvezno objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu i u "Službenim novinama Federacije BiH" i službenom glasniku kantona.

Članak 29.

Izbor notara

Za notara se mogu izabrati samo takvi kandidati, koji su po svojim radnim i ljudskim kvalitetima dostojni ugleda notarske službe.

Kod izbora između više kandidata, koji ispunjavaju uvjete prema članku 26. ovog zakona, odlučujući kriterij je uspjeh postignut na notarskom ispitu.

Izbor kandidata prijavljenih na konkurs mora se izvršiti najkasnije u roku od 30 dana od dana isteka roka za podnošenje prijave na konkurs.

Rukovoditelj kantonalnog organa za upravu formira komisiju za sprovođenje konkursa, koja utvrđuje listu kandidata koji ispunjavaju uvjete predviđene konkursom. U ovu komisiju, kao član, obvezno ulazi jedan predstavnik kojeg određuje federalni ministar pravde.

Rješenje o izboru kandidata donosi rukovoditelj kantonalnog organa za upravu uz prethodno pribavljenu suglasnost federalnog ministra pravde.

Kandidati, koji ne budu izabrani za notara, dobijaju pismeno obavještenje, koje sadrži razloge zbog kojih oni nisu izabrani, kao i podatke o kandidatu, koji je izabran za notara.

Protiv rješenja o izboru notara može se u roku od osam dana nakon prijema rješenja, odnosno obavještenja uložiti prigovor federalnom ministru pravde. Prigovor protiv rješenja o izboru kandidata za notara zadržava izvršenje rješenja.

Federalni ministar pravde dužan je odlučiti o prigovoru u roku od 30 dana od dana prijema prigovora. Rješenje kojim je odlučeno o prigovoru je konačno. Protiv rješenja iz stavka 8. ovog članka, kandidat ima pravo na zaštitu svojih prava kod nadležnog suda odnosno drugih zakonom određenih organa u roku od 30 dana od dana prijema rješenja donesenog po prigovoru.

Članak 30.

Polaganje službene zakletve i povelja o imenovanju

Nakon što je rješenje o izboru notara prema članku 29. ovog zakona postalo konačno, imenovanje notara vrši rukovoditelj kantonalnog organa za upravu.

O imenovanju za notara rukovoditelj kantonalnog organa za upravu uručuje notaru povelju o imenovanju. Izgled i sadržaj povelje utvrđuje federalni ministar pravde. Rješenje o imenovanju se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH" i službenim novinama kantona.

Prije uručenja povelje o imenovanju, notar polaže službenu zakletvu pred rukovoditeljem kantonalnog organa za upravu. Službena zakletva glasi:

"Zaklinjem se da ću službu notara obavljati tako što ću štititi ustav i zakon i da ću službu obavljati nepristrasno, savjesno, neovisno i čuvajući poslovnu tajnu".

Notar je obavezan u roku od 60 dana nakon prijema povelje o imenovanju kantonalnom organu za upravu podnijeti dokaze da ima opremljen notarski ured u svome službenom sjedištu, da je pribavio službeni pečat i da je zaključio osiguranja od odgovornosti u smislu članka 59. ovog zakona. Opremu i prostor koji mora ispunjavati notarski ured propisat će federalni ministar pravde.

Notar počinje sa radom kada ispuni uvjete iz stavka 4. ovog članka, a najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema povelje o imenovanju. U opravdanim slučajevima rukovoditelj kantonalnog organa za upravu može produžiti ovaj rok.

Članak 31.

Prestanak službe notara

Služba notara prestaje:

1. smrću,
2. navršanjem 70 godina života,
3. pismenim otkazom notara - danom donošenja konačnog rješenja o prestanku službe,
4. ako bude osuđen za kazneno djelo iz članka 26. točka 5. ovog zakona počinjeno s umišljajem ili ako mu bude izrečena zabrana daljeg obavljanja službe notara - danom pravomoćnosti sudske odluke,
5. ako bez valjanog razloga ne započne s radom u roku utvrđenom u stavku 5. članka 30. ovog zakona,
6. kad na temelju odluke disciplinskog tijela izgubi pravo na obavljanje službe notara - danom donošenja konačne odluke disciplinskog tijela,
7. razrješenjem - danom donošenja konačnog rješenja o razrješenju.

Rješenje o prestanku službe notara, iz razloga utvrđenih u stavku 1. ovog članka, donosi rukovoditelj kantonalnog organa za upravu kada nastane razlog za prestanak službe.

Članak 32. Razrješenje notara

Notar će biti razriješen:

1. ako naknadno prestanu postojati pretpostavke za obavljanje službe notara iz članka 26. ovog zakona, ili ako se naknadno utvrdi da prilikom imenovanja te pretpostavke nisu postojale,
2. ako zasnjuje radni odnos ili ako počne koristiti starosnu ili invalidsku mirovinu ili počne obavljati neku drugu službu, odnosno ako nastanu razlozi navedeni u članku 56. ovog zakona,
3. ako mu sudskom odlukom bude oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost,
4. ako usljed tjelesnog nedostatka, tjelesne ili duševne slabosti ili zbog bolesti postane trajno nesposoban za uredno obavljanje službe,
5. ako njegovi poslovni odnosi ili način vođenja poslova notara, odnosno njegove materijalne prilike ugrožavaju interese stranaka,
6. ako se nije osigurao od odgovornosti zaključivanjem ugovora o osiguranju ili ne plaća naknadu za osiguranje Notarskoj komori sukladno članku 59. ovog zakona,
7. ako godišnje nije pohađao najmanje dva tečaja za usavršavanje notara sukladno članku 132. stavak 3. ovog zakona.

Rješenje o razrješenju donosi rukovoditelj kantonalnog organa za upravu nakon konsultacija sa Notarskom komorom, s tim da se prije donošenja rješenja notar mora saslušati na okolnosti za razrješenje i da se izjasni o tom razlogu.

Protiv rešenja o razrješenju može se koristiti pravni lijek predviđen u stavku 7. do 9. članka 29. ovog zakona.

Članak 33. Gubljenje prava na upotrebu službenog naziva

Prestankom službe ili udaljenjem iz službe notar gubi ovlaštenje da nosi naziv “notar”.

Članak 34. Privremeno udaljavanje iz službe

Notar može biti privremeno udaljen iz službe:

1. ako je protiv njega pokrenut postupak radi oduzimanja poslovne sposobnosti,
2. ako se ispune pretpostavke za razrješenje iz članka 32. ovog zakona ili ako je pokrenut postupak za razrješenje.

Ako je u kaznenom postupku protiv notara naložen pritvor, za vrijeme trajanja pritvora nastupaju dejstva privremenog udaljavanja po sili zakona, bez izdavanja rješenja.

Rješenje o privremenom udaljavanju notara iz službe donosi rukovoditelj kantonalnog organa za upravu po službenoj dužnosti.

Članak 35. Posljedice privremenog udaljavanja iz službe

Rješenjem o udaljenju iz službe po osnovu članka 34. ovog zakona, mora se odlučiti o čuvanju spisa, poslovnih knjiga i pečata i štambilja za vrijeme dok traje udaljenje.

Za vrijeme privremenog udaljenja iz službe notar ne smije poduzimati nikakve službene radnje iz nadležnosti notara.

3. Vršitelj dužnosti notara

Članak 36.

Vršitelj dužnosti notara

Ako je služba notara prestala kantonalni organ za upravu može bez javnog konkursa odrediti vršitelja dužnosti notara. Za vršitelja dužnosti notara može biti postavljen samo drugi notar ili osoba koja ispunjava uvjete iz članka 26. ovog zakona.

Mandat vršitelja dužnosti notara traje do imenovanja novog notara, a najduže šest mjeseci, s tim što u opravdanim slučajevima taj rok može biti produžen za još šest mjeseci.

Vršitelj dužnosti notara preuzima sve spise, knjige i drugu dokumentaciju notara na čije mjesto je postavljen.

Zadatak vršitelja dužnosti notara je da nastavi službene radnje koje je započeo notar i nije ovlašten poduzimati nove notarske poslove.

Vršitelj dužnosti notara ima pravo da potražuje troškove ukoliko oni dospiju nakon preuzimanja poslova, a ukoliko je stranka platila notaru predujam za poduzimanje određene službene radnje, ima pravo taj predujam uračunati prilikom obračuna sa vršiteljem dužnosti notara.

Vršenje dužnosti se obavlja na trošak i za račun Notarske komore, kojoj vršilac dužnosti notara podnosi obračun svoje djelatnosti i od nje dobija primjerenu naknadu za obavljene poslove notara.

Vršitelj dužnosti notara koristi, ukoliko je neophodno, pečat notara, čija je služba prestala, uz dodatak, vršitelj dužnosti notara.

Odredbe članka 46. st. 1. i 2. i članka 47. stavak 2. ovog zakona, primjenjuju se i na vršitelja dužnosti notara.

4. Notarski pomoćnik

Članak 37.

Notarski pomoćnik

U notarskom uredu može biti zaposlen asistent (u daljnjem tekstu - notarski pomoćnik).

Notarski pomoćnik se svojim radom osposobljava za kasnije samostalno vršenje poslova notara, kao i za polaganje notarskog ispita.

Članak 38.

Uvjeti za službu notarskog pomoćnika

Za notarskog pomoćnika mogu biti primljene samo osobe koje su svojim radnim i ljudskim kvalitetima dostojna ugleda djelatnosti notara.

Izbor između više kandidata vrši se primjenom kriterija koji se odnose na osobne i stručne kvalitete svakog kandidata, pri čemu se naročito uzimaju u obzir rezultati postignuti za vrijeme studija na pravnom fakultetu.

Članak 39.

Potreba za notarskim pomoćnicima i uvjeti za njihovo imenovanje

Potrebu za prijatom notarskog pomoćnika u notarske urede utvrđuje Notarska komora, pri čemu treba pribaviti i mišljenja notara, a konačnu odluku o broju i o konkursu za mjesta

notarskih pomoćnika donosi kantonalni organ za upravu na prijedlog Notarske komore. Za notarskog pomoćnika može biti imenovano samo osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

1. da je državljanin Bosne i Hercegovine
2. da je položila pravosudni ispit u smislu članka 26. točka 4. ovog zakona.

Članak 40.

Konkurs za popunu mjesta notarskog pomoćnika

Izbor notarskog pomoćnika vrši se konkursom.

Konkurs organizira i provodi kantonalni organ za uprave na prijedlog Notarske komore.

Konkurs mora sadržavati sljedeće podatke: opće uvjete za imenovanje notarskog pomoćnika, rok podnošenja prijave i rok za obavještanje kandidata o rezultatu konkursa.

Konkurs se obavezno objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu i u "Službenim novinama Federacije BiH".

Rok za podnošenje prijave na konkurs iznosi 30 dana od posljednjeg objavljivanja konkursa u smislu stavka 4. ovog članka.

Članak 41.

Postupak izbora notarskog pomoćnika

Kantonalni organ za upravu dužan je da u roku od 15 dana nakon isteka roka za podnošenje prijave na konkurs predoči Notarskoj komori listu kandidata, koji ispunjavaju uvjete navedene u konkursu.

Notarska komora u roku od 30 dana nakon predočavanja liste kandidata, a uz konsultacije s notarom, donosi rješenje o izboru kandidata za notarskog pomoćnika.

Kandidati, koji ne budu izabrani za notarskog pomoćnika, dobijaju pismeno obavještenje, koje sadrži razloge zbog kojih oni nisu izabrani, kao i podatke o kandidatu koji je izabran za notarskog pomoćnika.

Protiv rješenja o izboru notarskog pomoćnika može se u roku od osam dana nakon prijema rješenja, odnosno obavještenja uložiti prigovor federalnom ministru pravde. Prigovor protiv rješenja o izboru kandidata za notarskog pomoćnika odlaže izvršenje rješenja o izboru notarskog pomoćnika.

Federalni ministar pravde dužan je odlučiti o prigovoru u roku od 30 dana od dana prijema prigovora. Rješenje kojim je odlučeno o prigovoru, je konačno.

Protiv rješenja iz stavka 5. ovog članka, kandidat ima pravo na zaštitu svojih prava pred nadležnim sudom odnosno pred drugim nadležnim organima, sukladno zakonu, u roku od 30 dana od dana prijema konačnog rješenja.

Članak 42.

Položaj notarskog pomoćnika

Osposobljavanje notarskog pomoćnika kod notara za polaganje notarskog ispita traje najmanje tri godine.

Posao notarskog pomoćnika prestaje imenovanjem za notara ili otkazom ugovora o radu od strane Notarske komore. Ugovor o radu može se raskinuti na osobni zahtjev notarskog pomoćnika. On može biti otpušten ukoliko definitivno nije položio notarski ispit.

Odredbe članka 57. ovog zakona na odgovarajući način važe i za notarskog pomoćnika.

Danom stupanja na posao, notarski pomoćnik mora okončati eventualno postojeći drugi radni odnos.

Članak 43.

Poslovi notarskog pomoćnika

Notarski pomoćnik može u notarskom uredu obavljati, pod neposrednim nadzorom notara, sve poslove, za koje je po zakonu ovlašten notar.

Notarski pomoćnik ne smije osobno potpisivati notarske isprave ili zabilježbe o ovjeri.

Notarski pomoćnik je dužan za vrijeme svoje službe u notarskom uredu da se pridržava istih službenih i ostalih obveza koje važe za notara.

Članak 44.

Plaća notarskog pomoćnika

Notarski pomoćnik od dana stupanja na posao i za vrijeme trajanja službe ostvaruje primjerenu plaću, kao i ostala prava u svezi s radom kod notara od Notarske komore.

Notarska komora će svojim aktom utvrditi mjerila za plaću notarskog pomoćnika.

Aktom iz stavka 2. ovog članka, utvrđuje se i visina naknade koju je notar, kojem je upućen notarski pomoćnik na rad, dužan plaćati Notarskoj komori.

5. Zamjenik notara

Članak 45.

Zamjenik notara

Ako je notar spriječen duže od dva tjedna u vršenju službe, obavezan je to odsustvovanje, bez odlaganja prijaviti kantonalnom organu za upravu. Ako ova spriječenost traje duže od jednog mjeseca notaru je potrebno odobrenje kantonalnog organa za upravu. Odobrenje se izdaje samo ako se time ne ometa primjena i zaštita prava stranaka.

Ako spriječenost notara traje duže od jednog mjeseca, notar mora zahtijevati postavljanje zamjenika notara, a ako notar ne podnese taj zahtjev za postavljanje zamjenika notara, kantonalni organ za upravu može i bez zahtjeva postaviti zamjenika notara.

Na zahtjev notara, kantonalni organ za upravu može notaru postaviti zamjenika i za njegovo odsustvo ili spriječenost za rad koje će trajati i kraće od dva tjedna. Postavljanje zamjenika notara može se izvršiti i unaprijed za sve slučajeve spriječenosti za rad notara koji nastupe tokom jedne kalendarske godine (takozvani stalni zamjenik notara).

U slučaju privremenog udaljenja notara iz službe, zamjenik notara može biti postavljen i bez zahtjeva notara.

Za zamjenika notara može biti postavljen drugi notar ili notarski pomoćnik.

U odnosu na pitanja koja nisu regulirana u odredbama čl. 46. i 47. ovog zakona, primjenjuju se odredbe ovog zakona koje vrijede za notara, osim odredbi članka 59. ovog zakona.

Članak 46.

Postavljanje zamjenika notara

Zamjenika notara bez konkursa postavlja pismenim rješenjem rukovoditelj kantonalnog organa za upravu.

Zamjenik notara mora, ukoliko nije već ranije kao notar položio zakletvu, prije početka rada položiti zakletvu. Ukoliko je već jednom kao zamjenik nekog notara položio zakletvu, dovoljno je da se u rješenju izvrši uputa na ranije položenu zakletvu.

Postavljeni zamjenik notara može se u svako doba opozvati.

Članak 47.

Prava i dužnosti zamjenika notara

Zamjenik notara obavlja službu kao notar i obvezan je na ispravama koje izdaje, uz svoj potpis dopisati dodatak, koji ga označava kao zamjenika i upotrebljavati pečat i štambilj notara koga zamjenjuje.

Zamjenik notara mora se uzdržavati od poduzimanja onih službenih radnji koje su zabranjene i notaru koga zamjenjuje.

Zamjenik notara vrši službu na trošak notara koga zamjenjuje i notar je obvezan zamjeniku notara isplatiti primjerenu naknadu za rad.

Službena ovlaštenja zamjenika notara počinju sa preuzimanjem službe i prestaju, ako se postavljenje prethodno ne opozove, sa predajom službe notaru. Za vrijeme tog perioda notar se mora uzdržavati od obavljanja svoje službe.

Oštećenoj stranci zbog povrede službene dužnosti zamjenika notara, pored zamjenika, odgovara i notar, kao solidarni dužnik. U odnosima između notara i zamjenika notara, obvezan je samo zamjenik notara.

6. Stručni suradnik u uredu notara

Članak 48.

Stručni suradnik

Notar može zaposliti stručnog suradnika, koji ima položen pravosudni ispit sukladno članku 26. točka 4. ovog zakona.

Stručni suradnik za vrijeme trajanja službe ostvaruje plaću i ostala prava iz radnog odnosa kod notara, a sukladno shodnoj primjeni federalnih zakona i drugih federalnih propisa, koji se odnose na radne odnose i plaće službenika federalnih organa uprave.

7. Prava i dužnosti notara

Članak 49.

Službeno područje notara

Notar može imati samo jedan ured za rad.

Službeno područje notara je područje kantonalnog suda. Notar može svoju djelatnost u svezi sa izdavanjem isprava obavljati samo unutar svog službenog područja, ukoliko u izuzetnim slučajevima opravdani interesi tražitelja prava ne nalažu djelovanje izvan službenog područja.

Članak 50.

Radno vrijeme

Uobičajeno radno vrijeme notara određuje rješenjem rukovoditelj kantonalnog organa za upravu. Notar može, prema potrebi, službene radnje poduzimati i izvan utvrđenog radnog vremena.

Članak 51.

Obveza poduzimanja službenih radnji

Notar je obvezan poduzimati sve službene radnje iz oblasti svoje zakonom utvrđene nadležnosti i ne smije bez valjanog razloga odbiti poduzimanje službenih radnji.

Članak 52.
Izuzeće notara

Notar ne smije djelovati, ako postoje sumnje u njegovu nepristrasnost. U pogledu izuzeća notara od poduzimanja službene radnje na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku, koje se odnose na izuzeće nekog službene osobe.

U slučaju sumnje o tome da li postoje razlozi za izuzeće, notar je obvezan odbiti poduzimanje službene radnje.

O izuzeću notara, vršitelja dužnosti notara, zamjenika notara ili notarskog pomoćnika, odlučuje rukovoditelj kantonalnog organa za upravu na prijedlog stranke ili notara.

Službene radnje, koje su protivno stavku 1. ovog članka, poduzeli notar, notarski pomoćnik, vršitelj dužnosti notara ili zamjenik notara, ništave su.

Članak 53.
Odbijanje službene radnje

Notar je obvezan odbiti poduzimanje službene radnje, ukoliko se ova radnja odnosi na pitanje, koje po zakonu ne spada u nadležnost notara, a naročito ukoliko se sudjelovanje notara zahtijeva radi postizanja očigledno nedozvoljenog ili nečasnog cilja.

Notar ne smije kod zaključivanja pravnih poslova posredovati između stranaka niti u svezi sa nekom službenom radnjom preuzeti jemstvo ili drugo osiguranje za stranku. Notar je obvezan paziti na to da se ni osobe koje su kod njega zaposlene ne bave takvim poslovima.

Članak 54.
Obveza čuvanja službene tajne

Notar je obvezan čuvati kao službenu tajnu ono za što je saznao u obavljanju svoje službe, osim ako iz zakona, volje stranaka ili sadržaja pravnog posla ne proizilazi što drugo.

Na čuvanje službene tajne iz stavka 1. ovog članka, obvezne su i osobe zaposlene u uredu notara.

Stranke mogu notara osloboditi obveze čuvanja službene tajne.

Obveza čuvanja službene tajne postoji i nakon prestanka službe notara.

Članak 55.
Zajedničko obavljanje službe

Notari koji su postavljeni u istom službenom sjedištu, a radi zajedničkog obavljanja službe, mogu se povezivati i imati zajedničke prostorije za smještaj ureda za rad.

Povezivanje radi zajedničkog vršenja službe ili radi zajedničkog korištenja istih prostorija, za smještaj ureda dopušteno je samo ako time nije ugrožena neovisnost i nepristrasnost notara.

Članak 56.
Profesionalno obavljanje službe

Notar ne može istovremeno biti odvjetnik.

Notar ne smije istovremeno biti u kojoj drugoj profesionalnoj službi ili imati kakvo drugo profesionalno uposlenje.

Zabrana iz stavka 2. ovog članka, ne odnosi se na obavljanje službe izvršitelja oporuke, skrbnika ili koje druge slične službe zasnovane na odluci nadležnog organa.

Zabrana se ne odnosi ni na obavljanje naučne, umjetničke ili predavačke djelatnosti, te na obavljanje dužnosti u Notarskoj komori i u međunarodnim udruženjima notara.

Članak 57.

Dopunska djelatnost

Notar ne može za bilo kakvu naknadu ili platu obavljati dopunsku djelatnost u nekom organu, gospodarskom društvu i drugim pravnim osobama koje ostvaruju dobit (u daljnjem tekstu: pravna osoba) niti može biti član uprave ili nekog drugog organa u pravnoj osobi.

Notar može obavljati neku dopunsku djelatnost samo ako ona nije u suprotnosti sa njegovom službom i ako mu to odobri rukovoditelj kantonalnog organa za upravu.

8. Naknada štete

Članak 58.

Naknada štete

Notar je dužan naknaditi štetu, koju je drugom prouzrokovao povredom svoje službene dužnosti.

Za prouzrokovanu štetu notar odgovara po općim pravilima za naknadu štete.

Notar odgovara i za štetu koju je prouzrokovao notarski pomoćnik ili druga uposlena osoba u njegovom uredu. Notar odgovara za štetu koju učini zamjenika notara, sukladno odredbama članka 47. stavak 5. ovog zakona.

Članak 59.

Osiguranje od odgovornosti

Notar je dužan prije početka rada da se osigura od odgovornosti za štetu koju bi mogao počinuti trećim osobama obavljanjem svoje službene dužnosti. To osiguranje obuhvata i osiguranje od odgovornosti za radnje zamjenika notara, notarskog pomoćnika i drugih osoba uposlenih u notarskom uredu.

U uvjetvima osiguranja može se predvidjeti da štetu do određenog iznosa naknađuje notar direktno.

Osiguranje od odgovornosti vrši se tako što svaki notar treba da zaključi ugovor o osiguranju s odgovarajućim društvom za osiguranje (osiguravajuće društvo) i da to osiguranje uredno i blagovremeno produžava. Osigurana suma iznosi najmanje 250.000 KM za svaki osigurani slučaj.

Uvjeti osiguranja zajednički utvrđuju osiguravajuća društva u Federaciji i Notarska komora. Smatraće se da je notar zaključio ugovor o osiguranju od odgovornosti kada je podnio zahtjev za osiguranje osiguravajućem društvu.

Osiguravajuća društva su dužna zaključiti ugovor o osiguranju od odgovornosti s notarom koji im se za to obrati.

Notarska komora može preuzeti osiguranje od odgovornosti svih notara u Federaciji, s tim što su u tom slučaju notari dužni Notarskoj komori plaćati naknadu za utvrđenu visinu osiguranja od odgovornosti.

Ako se u postupku utvrdi da je notar štetu trećim osobama počinio namjerno ili iz krajnje nepažnje, osiguravajuće društvo, koje je naknadilo tu štetu, ima pravo regresa prema notar.

9. Pečat i štambilj notara

Članak 60.

Pečat i štambilj

Notar ima pečat i štambilj.

Oblik, sadržaj, način izdavanja, korištenje i čuvanje pečata i štambilja notara uređuje svojim propisom federalni ministar pravde.

Članak 61.

Službeni potpis notara

Notar je obvezan dostaviti predsjedniku kantonalnog suda, koji je nadležan za njegovo službeno sjedište, potpis koji on upotrebljava prilikom poduzimanja službenih radnji. Notar mora uz potpis navesti i svoje službeno svojstvo.

III - NOTARSKA KOMORA

Članak 62.

Notarska komora

Svi notari sa teritorije Federacije obvezno se organiziraju u Notarsku komoru.

Notarska komora ima svojstvo pravne osobe.

Sjedište Notarske komore je u Sarajevu.

Notarska komora upisuje se u nadležni registar Federalnog ministarstva.

Članak 63.

Zadaci i organizacija Komore

Notarska komora predstavlja notare kod nadležnih organa vlasti, čuva ugled, čast i prava notara i stara se da notari savjesno i odgovorno i sukladno zakonu obavljaju službu notara. Notarska komora izvršava zadatke koji su joj zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost, a može izvršavati i druge zadatke koji odgovaraju svrsi njenog osnivanja.

Ako drugačije nije određeno ovim zakonom, organizacija, nadležnost, broj, sastav, način izbora i prava i dužnosti tijela Notarske komore i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Notarske komore uređuju se Statutom Notarske komore.

Statut Notarske komore donosi Skupština komore, uz suglasnost federalnog ministra pravde.

Članak 64.

Izvješće o radu

Notarska komora je obvezna svake godine podnijeti kantonalnom organu za upravu izvješće o svom radu, te svoje stavove o stanju u notarskim uredima, kao i o mjerama koje bi trebalo poduzeti radi unapređenja tog stanja.

Članak 65.

Doprinosi za Notarsku komoru

Notarska komora se financira od doprinosa, koje uplaćuju notari u iznosu koji utvrdi Skupština Notarske komore.

Članak 66.

Ovlaštenja Notarske komore

Notarska komora ima pravo, sukladno ovom zakonu i Statutom Notarske komore donositi opće akte koji su za notare obvezujući.

Članak 67.

Pravni lijek protiv odluka Notarske komore

Protiv konačnih odluka tijela Notarske komore kojima se odlučuje o pravima i dužnostima notara, zamjenika notara, notarskih pomoćnika i drugih osoba na radu kod notara, može se voditi spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana prijama konačne odluke.

Članak 68.

Organizacija i registracija

Organizacija i registracija Notarske komore vrši se sukladno Zakonu o udruženjima i fondacijama.

Nadzor nad radom Notarske komore vrši Federalno ministarstvo.

IV - NADLEŽNOSTI NOTARA

Članak 69.

Poslovi notara

Notar je nadležan da poduzima notarsku obradu isprava, izdaje potvrde, kao i da ovjerava potpise, rukoznake i prijepise.

Notar može obavljati ostale poslove koji su mu prema ovom zakonu dopušteni.

Članak 70.

Notarska obrada isprave

Notarska obrada isprave znači da je isprava u cjelosti sačinjena od strane notara, sukladno odredbama čl. 74. do 89. ovog zakona i time dokazuje u ispravi zapisane izjave, koje su stranke dale pred notarom i koje su one svojim potpisom odobrile.

Članak 71.

Ovjera i potvrda

Ovjera i potvrda znači da je isprava sačinjena sukladno odredbama čl. 92. do 101. ovog zakona.

Članak 72.

Nalog suda ili organa vlasti

Sud ili drugi organ vlasti mogu notar, uz njegovu suglasnost, povjeriti vršenje i drugih poslova, koji su u sglasnosti s njegovom djelatnošću. Tu spadaju naročito:

1. popis i pečačenje ostavinske imovine i stečajne mase,
2. procjene i javne prodaje /licitacije/ pokretnih stvari i nekretnina u vanparničnom postupku, osobito dobrovoljne prodaje,
3. razdioba prodajne cijene u izvršnom postupku.

V – OBVEZA NOTARSKE OBRADJE ISPRAVA

Članak 73.

Pravni poslovi za koje je obvezna notarska obrada isprava

Pravni poslovi koji za svoju pravnu valjanost zahtijevaju notarsku obradu isprava odnose se na:

1. pravne poslove o reguliranju imovinskih odnosa između bračnih drugova, kao i između osoba koje žive u vanbračnoj životnoj zajednici,
2. raspolaganja imovinom malodobnih i poslovno nesposobnih osoba,
3. pravne poslove kojima se obećava neka činidba kao poklon s tim što se nedostatak notarske forme, u ovom slučaju, nadomješta izvršenjem obećane činidbe,
4. pravne poslove, čiji je predmet prijenos ili stjecanje vlasništva ili drugih stvarnih prava na nekretninama,
5. osnivačka akta gospodarskih društava i utvrđivanje njihovih statuta, kao i svaka promjena statuta.

Pravni poslovi, za koje, protivno stavku 1. ovog članka, nisu sačinjene notarski obrađene isprave, ništavi su.

Neovisno od odredbe stavka 1. ovog članka, obveze notarske obrade isprava mogu biti predviđene i u drugim zakonima.

Stranke imaju pravo zahtijevati notarsku obradu isprava i za druge pravne poslove, koji nisu navedeni u stavku 1. ili 3. ovog člana.

Odredbe ovog članka vrijede samo tako dugo dok ne budu zamijenjene posebnom regulativom o obvezi notarske obrade isprava, koje ih izričito u cjelini ili u dijelovima stavlja van snage.

VI - PRAVILA POSTUPKA O NAČINU POSLOVANJA NOTARA

1. Opće odredbe o notarskoj obradi isprava

Članak 74.

Sadržaj izvornika notarske isprave

Izvornik notarske isprave (u daljem tekstu: izvornik) mora sadržavati:

1. podatke o notaru koji sudjeluje u sastavljanju izvornika (prezime, ime i sjedište notara),
2. podatke o strankama (prezime, ime, zanimanje i adresu), te podatke o eventualnim svjedocima i tumačima / prevodiocima /,
3. način na koji je utvrđen identitet osoba pod točkom 2. ovog članka,
4. tekst pravnog posla s naznakom eventualnih punomoći i priloga,
5. napomenu da je izvornik strankama pročitao ili da je postupljeno po odredbama članka 87. stavak 2., članka 88. stavak 1. i članka 89. ovog zakona,
6. dan, mjesec, godinu i mjesto, a kada to zakon ili stranke zahtijevaju, i sat kada je izvornik sastavljen,
7. potpis osoba pod toč. 1. i 2. ovog članka i pečat notara koji je sastavio izvornik.

Članak 75.

Provedbeni propisi

Federalni ministar pravde će svojim propisom bliže regulirati način pisanja, obilježavanja, ispravljavanja grešaka, povezivanja i obilježavanja isprava sa više stranica, čuvanje i izdavanje isprava i druga pitanja od značaja za valjanost notarskih isprava.

Članak 76.

Način pisanja izvornika

Izvornici se moraju napisati strojem ili drugim sredstvom pisanja, jasno i čitko. Izuzetno, izvornici se mogu pisati rukopisom, i to samo trajnom tintom. Kratice u izvorniku smiju se upotrebljavati samo ako su uobičajene ili opće poznate s tim da se prazna mjesta u tekstu popunjavaju crtama.

Članak 77.

Potpis i pečat

Notar je obavezan izvornik vlastoručno na njegovom kraju potpisati svojim imenom i dodatkom "notar". Pored potpisa staviće svoj službeni pečat. Na kraj izvornika, ali iznad potpisa notara, stavljaju se i potpisi stranaka, te svjedoka, ako su i oni sudjelovali u sastavljanju izvornika.

Ako stranka ne zna pisati, to će se u izvorniku naznačiti. Ako stranka ne može pisati, u izvorniku će se naznačiti i razlog zbog čega ne može pisati.

Članak 78.

Izmjene i dopune

Ako se u izvorniku moraju izvršiti izmjene ili dopune, to će se učiniti na kraju izvornika s time što se mora navesti na koji se dio teksta izvornika izmjene ili dopune odnose. Izmjene i dopune potpisaoće stranke i notar, ako su te izmjene i dopune unesene u izvornik nakon što je on potpisan.

Članak 79.

Precrtavanje riječi

U izvorniku se ne smije ništa brisati.

Ako treba koju riječ precrtati, to će se učiniti tako da ona ostane čitka. Broj precrtanih riječi napisaće se na kraju izvornika s oznakom strane i reda izvornika i broja precrtanih riječi. Takvu napomenu stranke će potpisati po pravilima koja vrijede za potpisivanje izmjena i dopuna u izvorniku (članak 78.).

Članak 80.

Postupak notarske obrade isprave

U okviru postupka notarske obrade isprave notar mora provjeriti da li su stranke sposobne i ovlaštene za poduzimanje i zaključivanje pravnog posla.

Notar mora ispitati pravu volju stranaka, objasniti situaciju, stranke poučiti o pravnom dometu posla i njihove izjave jasno i nedvosmisleno pismeno sastaviti u obliku notarskog izvornika.

Pri tome notar mora paziti da se isključe zabune i sumnje, kao i da neiskusne i nevjeste stranke ne budu oštećene

Izvornik se mora strankama pročitati u prisustvu notara, neposrednim pitanjima notar se uvjerava, da sadržaj izvornika odgovara volji stranaka, nakon toga stranke moraju odobriti i vlastoručno potpisati taj izvornik. U izvorniku se mora, prije potpisa stranaka, konstatovati da se tako postupilo.

Prilozi se takođe moraju uvijek pročitati, osim ako se stranke ne odreknu tog prava i izjave da su upoznate sa sadržajem priloga. Ovo mora biti zabilježeno u izvorniku. Sastavljanje izvornika može se vršiti samo onda, kada prilikom čitanja izvornika prilozi stoje na raspolaganju strankama.

Članak 81.

Obveza upozoravanja i pouke

Ako stranke hoće da se u izvornik unesu nejasne, nerazgovjetne ili dvosmislene izjave, koje bi mogle dati povoda sporovima, ili ne bi imale namjeravani učinak, ili bi se opravdano moglo smatrati da im je svrha da se koja od stranaka ošteti, notar će upozoriti na to stranke i dati im odgovarajuće pouke.

Ako stranke ipak ostanu kod tih izjava, notar može sačinjavanje izvornika odbiti ili ih tako unijeti u izvornik, ali će notar u tom izvorniku posebno napomenuti da je stranke upozorio na posljedice takvih izjava.

Članak 82.

Utvrđivanje identiteta

Ako notar ne poznaje stranke osobno i po imenu, njihov identitet utvrdiće osobnom kartom ili pasošem, ili drugim osobnim dokumentom. Ako ni to nije moguće, njihov identitet mora posvjedočiti koji drugi notar ili dva svjedoka.

U izvorniku notar će navesti da li poznaje stranke, odnosno na koji je način utvrdio njihov identitet, uz tačno navođenje imena, zanimanja i prebivališta svjedoka, datuma i broja isprave upotrijebljene za utvrđivanje identiteta i organa vlasti koji je tu ispravu izdao.

Članak 83.

Pozivanje svjedoka

Dva svjedoka su potrebna pri sastavljanju notarskog izvornika, ako je koja od stranaka nepismena.

U ostalim slučajevima ovisit će o notaru i strankama da li će pri sastavljanju notarskog izvornika biti pozvani svjedoci.

Umjesto dva svjedoka može se pozvati bilo koji drugi notar.

Članak 84.

Uvjeti u ličnosti svjedoka

Svjedoci moraju biti punoljetni i znati jedan od službenih jezika, s tim da jedan od svjedoka mora znati čitati i pisati.

Identitet svjedoka utvrđuje se na način predviđen u odredbama članka 82. ovog zakona.

Članak 85.

Osobe koje ne mogu biti svjedoci

Svjedoci ne mogu biti:

1. osobe koje ne mogu valjano svjedočiti uslijed svojih duševnih ili tjelesnih nedostataka,
2. osobe koje su uposlene kod notara koji obavlja službenu radnju,
3. osobe koje mogu imati kakvu korist od posla čije zaključivanje posvjedočuju,
4. osobe koje su sa strankom ili s onim koji bi nakon notarske radnje trebao dobiti kakvu korist, ili sa samim notarom stoji u odnosu, zbog kojega se može tražiti izuzeće notara.

Članak 86.

Prisustvo svjedoka

Ako zakonom nije drugačije određeno, svjedoci, ili drugi notar moraju biti prisutni najkasnije kada notar čita strankama izvornik i kad ga oni potpisuju.

Ako to stranke zahtijevaju, svjedoci mogu biti, ako što drugo nije za pojedine slučajeve određeno, isključeni za vrijeme čitanja izvornika, ali u tom slučaju stranke moraju potpisati izvornik u prisustvu svjedoka i izjaviti da su izvornik pročitale ili da im je bio pročitao i da odgovara njihovoj volji. Sve će se to naznačiti u notarskom izvorniku.

Članak 87.

Gluha, nijema ili gluhoonijema stranka koja je pismena

Gluha stranka koja zna čitati mora sama pročitati izvornik i izričito izjaviti da ga je pročitala i da odgovara njenoj volji.

Nijema ili gluhoonijema stranka koja zna čitati i pisati mora na izvorniku svojeručno napisati da ga je pročitala i da ga odobrava. Te izjave moraju se unijeti u izvornik ispred potpisa.

U izvorniku mora biti naznačeno da se postupilo prema odredbama st. 1. i 2. ovoga članka.

Članak 88.

Gluha, nijema, slijepa ili gluhoonijema stranka koja je nepismena

Ako gluha stranka ne zna čitati ili ako nijema ili gluhoonijema stranka ne zna čitati i pisati, mora se osim svjedoka pozvati i jedna osoba njenog povjerenja koje se s njome može znacima sporazumjeti. Ta osoba mora imati svojstva svjedoka i ne mora znati čitati i pisati. Ta osoba može biti u srodstvu s gluhom, nijemom ili gluhoonijemom strankom, ako nije osobno zainteresovana u pravnom poslu koji je predmet izvornika.

Ako je koja od stranaka slijepa, gluha ili nijema, svjedoci moraju biti prisutni kada stranke daju izjavu o raspolaganjima koja će se unijeti u izvornik, zatim prilikom čitanja cijelog izvornika strankama, ili kad ga oni sami čitaju te onda kada stranke izjavljuju svoj pristanak i kad potpisuju izvornik. To će se naznačiti u izvorniku.

Notar se mora uvjeriti da li se osoba povjerenja zna putem znakova sporazumjeti s gluhom, nijemom ili gluhoonijemom strankom i u izvorniku navesti da se u to uvjerio.

Članak 89.

Tumač

Ako koja od stranaka ne zna jedan od službenih jezika, mora se, pored svjedoka iz stavka 1. članka 83. ovog zakona, pozvati i sudski tumač (prevoditelj). U izvorniku će se naznačiti da se tako postupilo.

Tumač može biti i osoba uposlena kod notara, ali mora imati sva druga svojstva svjedoka.

Tumač nije potreban ako notar i oba svjedoka, odnosno drugi notar vladaju jezikom stranke iz stavka 1. ovog članka.

U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, svjedoci se ne mogu isključiti za vrijeme čitanja izvornika. U izvorniku će se naznačiti zašto nije pozvan tumač.

Kad je tumač potreban, notar će nastojati da preko njega sazna pravu volju stranaka, i prema toj volji na jednom od službenih jezika sastaviti izvornik, kojeg će tumač prevesti strankama.

Ako to stranka traži, napisat će se prijevod izvornika na jezik stranke i priložiti uz izvornik.

Notar treba da upozori stranke da mogu zahtijevati pismeni prevod i prilaganje uz izvornik. U izvorniku treba biti navedeno da se ovako postupilo i da li su se stranke odrekle tog prava.

2. Izvršne isprave notara

Članak 90. Izvršna isprava

Isprave notara su izvršne isprave ukoliko su sačinjene u propisanoj formi i ako su sastavljene o nekom pravu potraživanja, koje ima za predmet plaćanje neke određene sume novca ili davanje određene količine drugih zamjenjivih stvari ili vrijednosnih papira, a dužnik je u ispravi pristao na izvršenje bez odlaganja.

Na temelju notarske isprave na temelju koje je u zemljišnim knjigama upisana hipoteka ili zemljišni dug na određenoj nekretnini, može se u svrhu plaćanja obezbijedenog potraživanja neposredno nakon dospelosti zahtijevati izvršenje na toj nekretnini, ako je dužnik u izvorniku na ovo izričito pristao.

Za izvršnost isprava iz st. 1. i 2. ovog članka nije potrebna nikakva daljnja aktivnost izvršnog suda.

Članak 91. Pobijanje izvršenja

Izvršenje isprave notara može se pobijati po odredbama zakona kojim je reguliran izvršni postupak.

3. Notarske potvrde i ovjere

Članak 92. Potvrde i ovjere

O stvarima, koje su regulirane u čl. 93. do 101. ovog zakona, notar izdaje potvrde ili ovjere. Ako odredbama čl. 93. do 101. ovog zakona nije propisano što drugo, kod potvrda i ovjera je, umjesto izvornika, u smislu članka 74. ovog zakona, dovoljna isprava koja mora sadržavati svjedočenje notara, njegov potpis, pečat, kao i mjesto i datum izdavanja.

Članak 93. Ovjera prijepisa

Notar će ovjeriti samo prijepis koji je sastavljen u notarskom uredu, odnosno sačinjen uz pomoć aparata za fotokopiranje u notarskom uredu. S prijepisa je izjednačena fotokopija isprave.

Prijepis se mora slagati s ispravom i u pravopisu, interpunkciji i skraćivanju riječi. Ako su u ispravi neka mjesta preinačena, brisana, precrtana, umetnuta ili dodana, mora se to u ovjeri navesti. U ovjeri će se navesti i je li isprava poderana, oštećena, ili inače po vanjskom obliku očito sumnjiva, osim ako to već nije vidljivo iz samog prijepisa ili fotokopije.

Notar mora tačno uporediti prijepis s ispravom i ako utvrdi da se slaže, potvrdiće to na samom prijepisu, a uz to će navesti da je to prijepis isprave koju je stranka označila kao original, ili da je to prijepis ovjerenog ili običnog prijepisa isprave, da li je i kako taksiran, da li je pisan rukom ili strojem ili kojim drugim mehaničkim ili hemijskim sredstvom, olovkom ili perom, i gdje se, po njegovom znanju ili po tvrđenju stranke, nalazi original, a ako ga je stranka donijela, ime i prebivalište te stranke.

Ako se na ispravi nalazi kakva primjedba ili klauzula i ona će se unijeti u prijepis.

Kad se ovjerava prijepis jednog dijela isprave ili izvod iz koje isprave, iz prijepisa se mora jasno razabrati koji su dijelovi isprave ostali neprepisani.

Članak 94.

Ovjera izvoda iz trgovačkih ili poslovnih knjiga

Pri ovjeri izvoda iz trgovačkih ili poslovnih knjiga notar će uporediti izvod s odnosnim stavkama izvorne knjige i napisaoce na izvodu klauzulu ovjere s primjedbom da se izvod potpuno slaže s odgovarajućim stavkama izvorne knjige. U izvodu će se naznačiti datum pregleda trgovačke, odnosno poslovne knjige.

Članak 95.

Ovjera potpisa

Notar može potvrditi da je stranka u njegovoj prisutnosti vlastoručno potpisala pismeno, ili svoj potpis na njega stavila, ili da je potpis, koji je već na pismenu, pred njim priznala kao svoj.

Identitet stranke mora se utvrditi sukladno odredbama članka 83. ovog zakona.

Ovjera će se staviti na izvornom pismenu uz naznaku, na koji je način utvrđen identitet i dodatak da je potpis istinit, te onda staviti datum, potpis i službeni pečat notara.

Notar je dužan provjeriti pismeno samo u smislu da li po zakonu postoje razlozi za odbijanje vršenje službene radnje.

Ukoliko su ispunjeni uvjeti stavka 4. ovog članka, notar može ovjeriti i potpis na pismenu, koje nije sastavljeno na službenom jeziku.

Ako je stranka slijepa ili ako ne zna čitati, notar će joj pročitati pismeno prije nego što ovjeri potpis, a ako notar ne zna jezik na kome je pismeno napisano, pismeno će pročitati sudski tumač, što će se navesti u ovjeri.

Ako se ovjerava potpis osoba kao zastupnika pravne osobe ili organa, notar može u ovjeri potvrditi da se ta osoba potpisalo za pravnu osobu ili organ samo ako je notar prethodno utvrdio da je ta osoba ovlaštena to učiniti.

Članak 96.

Potvrda o vremenu predočavanja pismena

Vrijeme kad je pismeno notaru ili u njegovoj prisutnosti kojoj drugoj osobi predočeno, potvrdiće se na samom pismenu uz točnu naznaku dana, mjeseca, godine, a, ako to stranka zahtijeva, i sata.

Ako to stranka zahtijeva, mora se utvrditi i identitet osobe koja je pismeno predočila i osoba kojoj je pismeno predočeno. U potvrdi će se naznačiti na koji je način utvrđen identitet tih osoba.

Članak 97.

Potvrda o životu neke osobe

Notar može potvrditi da je neka osoba živa, ako je osobno i po imenu poznaje ili ako je njegov identitet utvrdio na način predviđen u odredbama članka 83. ovoga zakona.

U izvorniku isprave, koji će se stranci izdati, potvrdiće se da je ta osoba bila pred notarom, uz naznaku dana, mjeseca i godine, a na zahtjev stranke, i sata, kad se to dogodilo i kako je utvrđen njen identitet.

Članak 98.

Potvrda o ovlaštenju za zastupanje

Notar je ovlašten izdati potvrdu o ovlaštenju za zastupanje ako to ovlaštenje proizilazi iz sudskog ili drugog registra. Takva potvrda ima istu dokaznu snagu kao i potvrda registarskog suda.

Notar će potvrdu iz stavka 1. ovoga članka, izdati samo ako je prethodno obavio uvid u registar ili ovjereni izvod iz registra. U potvrdi će se naznačiti dan uvida u registar, odnosno dan izdavanja izvoda iz registra.

Članak 99.

Potvrde o drugim činjenicama iz registra

Notar može izdati potvrdu o postojanju ili sjedištu neke pravne osobe, o statusnim promjenama ili drugim pravno važnim činjenicama, ako one proizilaze iz kojeg javnog registra.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, notar je dužan postupati na način koji je propisan u članku 98. stavak 2. ovog zakona.

Član 100.

Potvrđivanje zaključaka organa pravne osobe

Ako je notar pozvan da potvrdi zaključke skupštine ili sjednice nekog drugog tijela pravne osobe, u zapisnik će unijeti dan i vrijeme sjednice, zatim će opisati sve što se u njegovom prisustvu događalo, predlagalo i izjavilo, ukoliko je to važno za prosuđivanje pravilnosti postupka, a posebno zaključke donijete na sjednici. On će potvrditi i sve drugo što je zakonom propisano.

Zapisnik iz stavka 1. ovoga članka, potpisat će i osoba koja je predsjedavala sjednici.

Na zahtjev se može utvrditi i identitet predsjednika i drugih osoba koje su bila prisutna sastanku, a u zapisniku će se navesti kako je njihov identitet utvrđen.

Članak 101.

Potvrda drugih činjenica

Na zahtjev zainteresovanih osoba notar može potvrditi i činjenice, koje su se dogodile u njegovom prisustvu, poput rasprava o ponudama, licitacije, žrijebanja ili izjave osoba o činjenicama i stanjima za koje je notar sam ili uz sudjelovanje stručnih osoba saznao.

O potvrđivanju činjenica iz stavka 1. ovoga članka, notar će sastaviti izvornik, u kojem će se navesti mjesto, vrijeme, imena i adrese stranaka i drugih sudionika te točan opis onoga što se u njegovom prisustvu dogodilo ili što je inače utvrdio. Izvornik će potpisati svi sudionici. Ako koji od sudionika odbije potpisati izvornik, notar će to naznačiti u izvorniku.

U izvorniku iz stavka 2. ovoga članka posebno će se naznačiti kako je utvrđen identitet stranaka na koje se potvrda odnosi.

Članak 102.

Propisi o sudskom postupku

Odredbama čl. 93. do 101. ovog zakona, ne dira se u propise kojima se uređuje nadležnost i postupak sudova za poduzimanje radnji na koje se te odredbe odnose.

4. Čuvanje i izdavanje otpravaka i prijepisa izvornika

Članak 103.

Čuvanje izvornika isprava

Isprava koju je, sukladno ovom zakonu, sačinio notar predstavlja izvornik isprave koji čuva notar u svojoj arhivi. U toj arhivi notar čuva i sve druge isprave koje, sukladno zakonu, sačini u vršenju službe notara.

Članak 104. Otpravak izvornika

Kad notar sačini izvornik obvezan je strankama izdati otpravak izvornika. Otpravak izvornika mora po obliku, formi, sadržaju i drugim pitanjima u cjelini odgovarati izvorniku, mora biti označen kao otpravak i u pravnom prometu zamjenjuje izvornik. Ako je izvornik izdat, ne može se više o njemu izdati otpravak nego samo prijepis izvornika.

Članak 105. Izdavanje otpravaka izvornika

Ako u izvorniku nije što drugo određeno, otpravak izvornika može se izdati samo:

1. osobama koje su pravni posao sadržan u ispravi zaključile u svoje ime,
2. osobama u ime kojih je taj pravni posao zaključen,
3. osobama u korist kojih je taj pravni posao zaključen,
4. pravnim nasljednicima osoba pod toč. 1. do 3. stavka 1. ovog članka.

Ako su zbog prestanka rada notara, notarske isprave, drugi spisi i dokumentacija predati na čuvanje sudu ili drugom organu vlasti ili drugom notaru, izdavanje isprava iz stavka 1. ovog člana, vrše ti organi, odnosno notar kod kojih se nalaze na čuvanju ti spisi, a za vrijeme rada zamjenika notara isprave izdaje taj zamjenik.

Članak 106. Otpravak izvornika u svrhu izvršenja

Otpravak izvornika u svrhu izvršenja izdaje se osobama koje su u izvorniku označena kao povjeritelji, odnosno njihovim nasljednicima, pod uvjetom da je dokazano ispunjenje uvjeta za izvršnost izvornika sukladno članku 90. ovog zakona.

O izvršnom izvorniku može se, osim u slučajevima predviđenim u stavku 3. ovog članka, izdati samo jedan otpravak izvornika u svrhu izvršenja.

Ponovni otpravak izvornika u svrhu izvršenja još neizvršenog otpravka izvornika iz stavka 1. ovog članka, može se izdati samo:

1. ako sve osobe iz članka 105. stavak 1. toč. 1. i 2. ovoga zakona ili njihovi pravni nasljednici na to pristanu. Taj pristanak mora biti notarski obrađen bilješkom na samom izvorniku, potpisanom od stranke, ili posebnom ovjerenom ispravom, koja će se priložiti izvorniku,
2. ako je ranije izdati otpravak izvornika zbog kojeg nedostatka vraćen notaru ili ako je uništen, oštećen ili na drugi način postao neupotrebljiv,
3. ako sud, na čijem području notar ima svoje sjedište, na prijedlog stranke, naredi da mu se izda ponovni otpravak izvornika. Takvu će naredbu sud izdati ako stranka učini vjerovatnim da joj je potreban ponovni otpravak izvornika.

Članak 107.

Prijepisi izvornika

Ako u samom izvorniku nije što drugo određeno, ovjereni i obični prijepisi izvornika o pravnim poslovima među živima, mogu se izdavati i svjedocima, osobama koje iz tog pravnog posla ostvaruju određenu korist, zakonskim zastupnicima, te nasljednicima i drugim univerzalnim pravnim nasljednicima osoba koje iz tog pravnog posla ostvaruju određenu pravnu korist, kad god to oni zatraže. Tim će se osobama dopustiti da mogu u svako doba razgledati te isprave.

Članak 108.

Opravak ili prijepis izvornika izjava posljednje volje

Opravci ili prijepisi izvornika koji se odnosi na izjavu posljednje volje ili odredbe za slučaj smrti koje je sastavio notar ili koje su njemu pismeno predate, ako u izvorniku nije što drugo određeno, mogu se izdati samo ostavitelju dok živi ili osobi koju on na to izričito ovlasti ovjerenom punomoći. Poslije smrti ostavitelja takvi se opravci ili prijepisi izvornika mogu izdati samo poslije proglašenja odluke posljednje volje. Dan proglašenja odluke posljednje volje zabilježiti će se na opravku ili na prijepisu izvornika.

Članak 109.

Strane notarske isprave

Notarske isprave izdate u inozemstvu imaju, uz uvjet uzajamnosti, ista pravna djelovanja, kao i notarske isprave izdate po ovom zakonu.

Strane notarske isprave ne mogu u Federaciji imati pravna djelovanja koja nemaju po zakonu koji je za njihovo izdavanje bio mjerodavan u inozemstvu.

5. Pravna zaštita

Članak 110.

Postupak pravne zaštite

Nezadovoljna stranka ima pravo pritužbe kantonalnom organu za upravu zbog toga što notar nije poduzeo traženu službenu radnju, ili zbog toga što traženu radnju u sadržajnom ili formalnom pogledu nije poduzeo sukladno zakonu ili zbog toga što odugovlači s njenim poduzimanjem.

Kantonalni organ za upravu dužan je rješenjem narediti notaru da poduzme traženu službenu radnju i odrediti mu rok za izvršenje te radnje. Notar je dužan postupiti po tom rješenju.

6. Preuzimanje isprava, novca i vrijednosnih papira radi čuvanja i predaje

Članak 111.

Čuvanje i predaja isprava

Notar je dužan preuzeti na čuvanje isprave svih vrsta, s tim što je ovlašten odbiti preuzeti na čuvanje onu ispravu, za koju ocijeni da postoje opravdani razlozi za takvu odluku.

O preuzimanju isprava sastavit će se izvornik, u kojem će se navesti mjesto i vrijeme preuzimanja, prezime i ime, zanimanje i adresa onoga ko je ispravu predao, oznaku položene isprave, razlog zbog koga je položena i kome je treba izdati. Izvornik će potpisati osoba koja je ispravu predala i notar. Na izvornik će notar staviti svoj službeni pečat.

Ako se isprava pošalje notaru pismom, o tome će se sastaviti izvornik sukladno stavku 2.

ovoga članka. Pismo zamjenjuje potpis osobe koja je ispravu predala.

Notar će o preuzimanju isprave izdati potvrdu. Ako je isprava poslata poštom, potvrda će se poštom poslati pošiljatelju.

Notar je dužan utvrditi identitet osobe kojoj predaje ispravu, sukladno odredbama članka 83. ovoga zakona. Primatelj je dužan potvrditi primitak isprave svojim potpisom na izvorniku.

Član 112.

Čuvanje gotovog novca i vrijednosnih papira

Notar može preuzeti na čuvanje gotov novac, mjenice, čekove, javne obveznice i druge vrijednosne papire, a dužan ih je preuzeti samo onda kad su mu, u povodu sastavljanja notarskog izvornika, predati zato da bi ih uručio određenoj osobi ili da bi ih položio kod određenog organa vlasti.

Ako preuzimanje nije potvrđeno prilikom sastavljanja notarskog izvornika, o preuzimanju će se sastaviti izvornik u kome će se tačno naznačiti brojevi upisnika i depozitne knjige, mjesto i vrijeme preuzimanja, odnosno oznaka i vrijednost iznosa novca, preuzetih papira te ime osobe koja ih je predala i njegovu izjavu o tome šta s njima treba učiniti. Notar će o preuzimanju izdati stranci potvrdu u kojoj će specificirati novac i vrijednosne papire koji su mu predati.

Ako se novac i vrijednosni papiri notar pošalju pismom, o tome će notar sastaviti izvornik, sukladno stavku 2. ovog članka. Pismo će se pričvrstiti uz izvornik.

Članak 113.

Odvojeno čuvanje i predaja novca i vrijednosnih papira

Preuzeti novac i vrijednosne papire notar je dužan čuvati odvojeno od svog novca i vrijednosnih papira, u posebnom omotu, na kome će se napisati predmet i ime stranke. Novac koji mu je povjeren notar mora čuvati na posebnom računu kod banke ili druge financijske organizacije, koji ne može biti dostupan u okviru prinudnog izvršenja protiv notara.

Preuzeti novac i vrijednosne papire notar će bez odgađanja predati organu vlasti ili osobi kojoj se imaju predati, nakon što utvrdi njegov identitet. Primatelj će prijam potvrditi na spisu ili u depozitnoj knjizi.

Članak 114.

Obveza vraćanja

Ako notar ne može izvršiti naloženu mu predaju u određenom roku, može po proteku tog roka, a, ako rok nije određen, najkasnije u roku od petanest dana od dana preuzimanja, bez odlaganja vratiti stranci preuzete vrijednosti ili, ako to nije moguće, može ih predati nadležnom sudu na čuvanje i o tome izvijestiti predavatelja preporučenim pismom ili na drugi vjerodostojan način.

Depozit učinjen kod notara ima djelovanje sudskog depozita.

Odredbe čl. 111. do 113. ovog zakona, primijenit će se na odgovarajući način i u slučaju u kome notar kao sudski povjerenik preuzme ostavinske isprave, novac, vrijednosne papire ili dragocjenosti.

VII – POSLOVNE KNJIGE NOTARA

Članak 115.

Poslovne knjige

Notar vodi sljedeće poslovne knjige:

1. opći poslovni upisnik, u koji se upisuju svi notarski izvornici i ovjere potpisa,
 2. imenik osoba koje su pred notarom predale kakvo raspolaganje za slučaj smrti s oznakom broja odnosnog spisa,
 3. depozitnu knjigu o preuzetom i izdatom tuđem novcu, vrijednosnim papirima i dragocjenostima, u koju se, pored tačne oznake preuzetog depozita, treba unijeti ime i adresa deponenta te onoga kome se predmet treba predati,
 4. upisnik poslova koje je sud ili koji drugi organ vlasti povjerio notar, s abecednim imenikom.,
 5. zajednički abecedni imenik stranaka za njegove upisnike, te za depozitnu knjigu.
- Federalni ministar pravde propisat će sadržaj, obrasce i način vođenja poslovnih knjiga iz stavka 1. ovog članka.

VIII – ČUVANJE ISPRAVA I SPISA

Članak 116.

Obveza čuvanja

Notar je dužan sve notarske isprave koje je sam sastavio, kao i isprave koje je preuzeo na čuvanje, čuvati pod ključem, odvojeno od drugih spisa.

Članak 117.

Čuvanje kod prestanka notarske djelatnosti

Ako notar prestaje sa radom dužan je o tome odmah obavijestiti kantonalni organ za upravu, a istovremeno je dužan poduzeti sve potrebne radnje radi čuvanja notarskih spisa, predmeta, poslovnih knjiga, pečata i štambilja i druge dokumentacije odnosno novca i drugih vrijednosnih papira koji se kod njega nalaze na čuvanju.

Kantonalni organ za upravu rješenjem će odrediti osobe za preuzimanje spisa i druge dokumentacije iz stavka 1. ovog članka i odrediti mjesto čuvanja tih spisa i dokumentacije. Pri obavljanju poslova iz stavka 1. ovog članka, ove osobe postupaju sukladno odredbama ovog zakona i propisu iz članka 118. ovog zakona.

Članak 118.

Propisi o postupku

Federalni ministar pravde propisat će postupak preuzimanja, čuvanja i korištenja spisa, dokumentacije, novca, vrijedonosnih papira i drugih pismena iz članka 117. ovog zakona.

IX – DISCIPLINSKA ODGOVORNOST NOTARA

Članak 119.

Disciplinska odgovornost

Notar disciplinski odgovara za povrede službene dužnosti koje učini svojom krivicom.

Notar disciplinski odgovara samo za radnje utvrđene ovim zakonom.

Odgovornost za kazneno djelo i prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost notara, ako vrsta povrede predstavlja i povredu službene dužnosti notara.

Članak 120.

Povrede službene dužnosti

Notar čini povrede službene dužnosti:

1. ako se pri sastavljanju notarskih isprava i poduzimanja drugih službenih radnji ne pridržava odredaba ovog zakona,
2. ako potvrdi da se dogodila činjenica koja se nije dogodila u njegovom prisustvu,
3. ako protivno tarifi zaračunava ili traži veću nagradu, ili ako kao sudski povjerenik vrši pritisak na stranke da ga postave za svog zastupnika,
4. ako uz obećanje da će sniziti nagradu, preko posrednika ili na drugi nedoličan način traži stranke,
5. ako zastupa stranku ili sastavlja isprave u slučajevima u kojima mu je to zakonom zabranjeno,
6. ako ne postupi po pravomoćnim odlukama sudova i nadzornih tijela,
7. ako neuredno vodi poslovne knjige,
8. ako na javnoj licitaciji, ili tijekom kojeg drugog postupka koji vodi kao notar, ili kao povjerenik suda, ili kao zastupnik stranaka, kupi za sebe ili za svoje srodnike stvar koja se prodaje ili kupi stvari, nasljedna ili druga prava,
9. ako obavlja za platu državnu ili koju drugu stalnu javnu ili privatnu službu, ako se bavi trgovinom ili posredničkim poslovima, ili zanimanjem koje nije sukladno ugledu, čašću ili nezavisnošću notara,
10. ako sklapa poslove pod svojim imenom za druge ili pod tuđim imenom za sebe ili ako je stranka u poslovima u kojima poduzima službene radnje kao notar ili sudski povjerenik,
11. ako novac koji mu je povjeren na čuvanje, uloži na svoje ime protivno odredbama ovoga zakona,
12. ako preuzme obavezu jemstva ili odgovornosti u poslovima koji se zaključuju uz njegovo sudjelovanje u svojstvu notara,
13. ako za vrijeme udaljenosti od obavljanja službe obavlja poslove notara,
14. ako ne osigurava rad notarskog pomoćnika, sukladno ovom zakonu.

Članak 121.

Disciplinske kazne

Za povredu službene dužnosti notaru se mogu izreći sljedeće disciplinske kazne:

1. pismeni ukor,
2. novčana kazna u visini od 2.500 KM do 25.000 KM,
3. privremeno oduzimanje prava na obavljanje službe notara u trajanju do godinu dana.

Članak 122.

Disciplinski postupak

Postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti notara pokreće kantonalni organ za upravu. Za provođenje disciplinskog postupka nadležna je Notarska komora.

U svrhu sprovođenja disciplinskog postupka formiraju se disciplinska vijeća prvog i drugog stupnja. Sastav i način izbora prvostupanjskog i drugostupanjskog disciplinskog vijeća, kao i njihov metod rada propisuje Notarska komora.

Postupak disciplinske odgovornosti vodi se po pravilima, koja utvrdi Notarska komora.

Članak 123.

Žalba protiv rješenja o disciplinskoj kazni

Disciplinske kazne izriče rješenjem prvostupanjsko disciplinsko vijeće Notarske komore. Na rješenje iz stavka 1. ovog članka može se izjaviti žalba drugostupanjskom disciplinskom

vijeću Notarske komore.

Žalba se izjavljuje u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Rješenje doneseno po žalbi je konačno.

Članak 124.

Privremeno udaljavanje notara iz službe

Ako je protiv notara pokrenut disciplinski postupak može se donijeti rješenje o njegovom privremenom udaljenju iz službe, ako je to nužno radi zaštite časti i ugleda službe ili radi osiguranja interesa stranaka.

Notar će biti privremeno udaljen iz službe ako je protiv njega podignuta optužnica ili određen pritvor zbog kaznenog djela počinjenog s umišljajem, ili ako izdržava kaznu zatvora do šest mjeseci.

Rješenje o privremenom udaljenju, sukladno odredbama st. 1. i 2. ovog članka, donosi prvostupanjsko disciplinsko vijeće.

Protiv rješenja o udaljenju, iz službe notar može izjaviti žalbu drugostupanjskom disciplinskom vijeću u roku od 15 dana od dana prijama rješenja o udaljenju iz službe.

Izjavljena žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Drugostupanjsko disciplinsko vijeće obvezno je odlučiti po žalbi najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

Rješenje drugostupanjskog disciplinskog vijeća doneseno po žalbi je konačno.

Članak 125.

Disciplinska odgovornost osoba uposlenih kod notara

Odredbe ovog zakona o disciplinskoj odgovornosti notara shodno se primjenjuju i na disciplinsku odgovornost notarskog pomoćnika, zamjenika notara, vršitelja dužnosti notara i stručnog suradnika.

Članak 126.

Opća mogućnost vođenja postupka pred sudom

Protiv konačnih odluka disciplinskih organa Notarske komore može se voditi postupak pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijama konačne odluke.

X – NAGRADA ZA RAD I NAKNADA TROŠKOVA

Članak 127.

Nagrada za rad i naknada troškova

Notari imaju pravo na nagradu za svoj rad i naknadu troškova u svezi sa obavljenim radom, sukladno tarifi o naknadama i nagradama.

Tarifu o nagradama i naknadama notara utvrđuje Federalno ministarstvo, na prijedlog Notarske komore.

Članak 128.

Dospjelost nagrade i naknade troškove

Plaćanje nagrade za rad i naknade troškova notaru vrši se odmah po obavljenom poslu, a notar može tražiti i da stranka plati primjereni iznos predujma u momentu preuzimanja posla. Notar je obvezan stranci izdati potvrdu o plaćenju nagradi i troškovima.

Članak 129.

Solidarna odgovornost

Ako je više stranaka učestvovalo u zaključivanju pravnog posla pred notarom, ili je notar izvršio jednu radnju za više stranaka, sve te stranke solidarno duguju nagradu i troškove notaru, ako se stranke drugačije ne dogovore.

XI – NADZOR NAD SPROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

Članak 130.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Federalno ministarstvo, a nadzor nad radom notara u vršenju službe vrši kantonalni organ za upravu i Federalno ministarstvo. Notar je dužan omogućiti vršenje nadzora i staviti na raspolaganje sve spise, izvornike, dokumentaciju i prostor koji se odnosi na poslove notara u vršenju službe notara predviđene ovim zakonom i postupiti po rješenju organa koji vrši nadzor.

XII – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 131.

Provedbeni propisi

Federalni ministar pravde donijeće propise za koje je ovlašten ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 132.

Pripremni seminari za notarski ispit

U roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona i propisa donesenih na osnovu članka 131. ovog zakona, Federalno ministarstvo dužno je organizirati posebne seminare radi pripreme kandidata za polaganje notarskog ispita, po programu koji utvrdi to ministarstvo. U programu se utvrđuje bliži sadržaj gradiva za svaki predmet posebno koji su predviđeni u članu 10. ovog zakona.

Federalno ministarstvo je obvezno u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona osigurati da se organiziraju seminari za usavršavanje notara u smislu članka 32. stavak 1. točka 7. ovog zakona.

Federalno ministarstvo na prijedlog Notarske komore utvrđuje uvjete pod kojim se seminari za daljnju edukaciju notara smatraju kao seminari u smislu članka 32. stavak 1. točka 7. ovog zakona.

Članak 133.

Konstituiranje Notarske komore

U roku od tri mjeseca od dana završenog imenovanja prvih notara na teritoriji Federacije mora se organizirati i konstituirati Notarska komora. Aktivnost na organiziranju Notarske komore sprovodi Federalno ministarstvo u saradnji sa kantonalnim organima za upravu.

Članak 134.

Prestanak važenja

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o javnom bilježništvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/99).

Članak 135.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“, a početak će se primjenjivati nakon proteka roka od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
prof. dr. Ivo Komšić, v.r.

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Ismet Briga, v.r.